

**МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ**

**МАТЕРІАЛИ
VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
КУРСАНТІВ, СТУДЕНТІВ,
АСПРАНТІВ ТА АД'ЮНКТІВ**

**ПРОБЛЕМИ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ПРАЦІ**

Львів – 2018

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

д-р техн. наук Кузик А.Д. – головний редактор

канд. техн. наук Ренкас А.Г.

канд. техн. наук Меньшикова О.В.

канд. хім. наук Мірус О.Л.

канд. техн. наук Горностаї О.Б.

канд. техн. наук Станіславчук О.В.

канд. мед. наук Телегіна Г.В.

Семенюк П.В.

Марич В.М.

**ОРГАНІЗАТОР
ТА ВИДАВЕЦЬ**

Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

**Технічний редактор,
комп'ютерна верстка
та друк на різнографі**

Хлевной О.В.

Відповідальний за друк Фльорко М.Я.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

ЛДУ БЖД, вул. Клепарівська, 35,
м. Львів, 79007

Контактні телефони:

(032) 233-24-79, 233-14-97,
тел/факс 233-00-88

E-mail:

ndr@ubgd.lviv.ua

Проблеми та перспективи розвитку охорони праці: Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів – Л.: ЛДУ БЖД, 2018. – 189 с.

Збірник сформовано за науковими матеріалами VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів «Проблеми та перспективи розвитку охорони праці».

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

- I секція – Управління охороною праці та промисловою безпекою;
- II секція – Дієвість системи охорони праці на підприємствах України;
- III секція – Технології контролю і захисту від шкідливих і небезпечних виробничих чинників;
- IV секція – Профілактика виробничого травматизму;
- V секція – Культура та психологія праці;
- VI секція – Гуманітарні аспекти підготовки сучасного фахівця.

© ЛДУ БЖД, 2018

Здано в набір 20.04.2018. Підписано до друку 23. 04. 2018. Формат 60x84^{1/3}. Папір офсетний. Ум. друк. арк. 8,2. Гарнітура Times New Roman. Друк на різнографі. Наклад: 50 прим.
Друк: ЛДУ БЖД
вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007.

За точність наведених фактів, економіко-статистичних та інших даних, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації, відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів. При передрукуванні матеріалів, посилання на збірник обов'язкове.

ДІЄВІСТЬ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

УДК 331

РОЛЬ ПРАЦІВНИКІВ, РОБОТОДАВЦІВ Й ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В СИСТЕМІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Рилошко М.С.

Шароватова О.П., канд. пед. наук, доцент
Національний університет цивільного захисту України

В умовах сьогодення стан охорони праці на вітчизняних підприємствах, на жаль, дедалі погіршується. Як наслідок, погіршується і соціальний захист працівників. Серед основних причин, що це спричиняють, обставини переважно організаційного характеру: виконання робіт працівниками без оформлення трудових договорів; недостатнє виконання передбачених законодавством функцій службами охорони праці та профспілками; проблемність в укладанні колективних договорів на багатьох підприємствах; низький рівень кваліфікації фахівців з охорони праці; суттєве зниження та недостатність фінансування заходів з охорони праці; відсутність цілісної програми поліпшення умов праці державного рівня; суперечлива в деяких питаннях нормативна база з охорони праці; проблема з підбором кваліфікованих робітників, що (не)мають відповідну професійну освіту; неправильна організація робіт та інші.

Відтак, високий рівень ризику виникнення нещасних випадків на виробництві потребує термінових зусиль і вирішення відповідних проблем не тільки з боку роботодавців, але й держави. Виходячи з цього, фахівці-практики [1] акцентують увагу на тому, що, можливо, не варто вигадувати своєї системи управління охороною праці, а слід просто перейняти передовий світовий досвід і не проводити неефективні реформи у цій сфері.

Процес вступу України до ЄС має супроводжуватись удосконаленням механізмів державного регулювання у сфері охорони праці та промислової безпеки, створенням сприятливих умов для впровадження превентивних заходів захисту працівників як визначальних чинників забезпечення безпеки на виробництві. Безумовно, перехід від концепції реагування на нещасні випадки до випереджальної профілактики спричинить конфлікт інтересів між працівниками й власниками підприємств. Насамперед, необхідною стане зміна ставлення роботодавців до найманих працівників, щоб керівники вбачали перед собою не лише робочу силу, простої якої призводять до виробничих втрат.

Розподілена між багатьма суб'єктами трудового процесу, відповідальність, як в країнах ЄС, має змінитись: винуватець нещасного випадку - насамперед роботодавець (не власник, а керівник підприємства), якого зобов'язують компенсувати збитки. Для делегування відповідальності від власника роботодавцеві є дві умови: це має бути особа, яка проживає обов'язково в країні, і ця особа повинна мати власність/майно для несення фінансової відповідальності у разі настання нещасного випадку. Тож, дієвість працезахоронного законодавства забезпечиться відповідальністю роботодавця як фізичної особи власними фінансами й майном [1].

Дослідження фахівців [2] також свідчать, що в Україні останніми роками питома вага думок, що роботодавці відіграють найвагомішу роль у забезпеченні здорових і безпечних умов праці на робочому місці, зростає майже на 15 %. А така тенденція до визнання роботодавців найвідповідальнішими за стан безпеки праці на робочому місці цілком відповідає сучасним вимогам європейського законодавства.

Ситуація ж оцінкою ролі працівників щодо цього питання майже не змінилася. Більшість вважають, що працівники відіграють найменшу роль, а органи державної влади – посередню у забезпеченні здорових і безпечних умов праці. Проте, зазначають автори, після підписання Угоди про асоціацію з ЄС тенденції до зростання ролі працівників у забезпеченні власної безпеки на робочому місці стали чіткішими [2].

Тож, слід погодитись, що установку на підвищення відповідальності працівників й органів державної влади у вирішенні питань охорони праці потрібно всіляко підтримувати. Одним з найефективніших шляхів на сьогодні у вирішенні окреслених питань є освітні програми підготовки фахівців спеціалізації «Охорона праці», що передбачають формування у здобувачів вищої освіти працезахоронних компетентностей на основі ризикорієнтованого підходу до управління охороною праці в сучасних умовах та аксіологічних пріоритетів превентивної діяльності за допомогою оцінки ризиків настання небажаних подій у справі вирішення проблеми нещасних випадків, що стаються у процесі трудової діяльності.

Література:

1. Цина А. Підвищити не можна понизити (де поставити кому?) Досвід Австрії з адаптації працезахоронного законодавства до вимог ЄС // Охорона праці. 2017. 12(282). С. 20-22.
2. Яремко З., Тимошук С. Пов'язані однією метою // Охорона праці. 2017. 12(282). – С. 24-25.

З М І С Т

Секція 1

УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ ТА ПРОМИСЛОВОЮ БЕЗПЕКОЮ

Базиліак П.А., Семенюк П.В. ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ В МЕРЕЖІ ТОРГОВЕЛЬНИХ ЦЕНТРІВ «ЕПЦЕНТР К».....	3
Бегар В. Р., Кічужинець Х. В., Фірман Л. Ю. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ В ГОТЕЛЬНОМУ СЕРВІСІ.....	5
Босак П.В., Мартин Є. В. ОХОРОНА ПРАЦІ ДОБРОВІЛЬНИХ ПОЖЕЖНИХ КОМАНД ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	9
Бурич К.О., Яцух О.В. ЗМІНИ В УПРАВЛІННІ ПРОФЕСІЙНОЮ БЕЗПЕКОЮ ТА ЗДОРОВ'ЯМ З ПРИЙНЯТТЯМ ISO 45001	12
Гаїна Є.В., Телегіна Г.В. ДЕЯКІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ІНВАЛІДІВ В УКРАЇНІ.....	14
Ганжа Н.П., Семенюк П.В. СУЧАСНИЙ СТАН БЕЗПЕКИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ	16
Кагутенко К. А., Сахарова З. М. СТАН ОХОРОНИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ. ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ.....	18
Казмірук Н.С., Станіславчук О. В. ОХОРОНА ПРАЦІ ТРАКТОРИСТІВ	20
Канцедал А.В., Шароватова О.П. ОХОРОНА ПРАЦІ В УКРАЇНІ: СТАН ТА НЕОБХІДНІСТЬ ЗМІН.....	22
Кірік Я.В., Семенюк П.В. ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	24
Коренева К.В., Торяник К.В., Стрілець В.М. ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДІВ ЕКСПЕРТНОГО ОЦІНЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РИЗИКУ	26
Небелюк В.І., Мартин Є. В. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ДОБРОВІЛЬНОЇ ПОЖЕЖНОЇ ОХОРОНИ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ	27
Кузьменко А. А., Цимбал Б.М. ЗАПОБІГАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ НЕБЕЗПЕК ТЕПЛОТЕХНІКІВ	30
Кулик Т.А., Семенюк П.В. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ЛЬВІВСЬКІЙ ЗАЛІЗНИЦІ.....	32
Накемпій О.К. ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ НА ВИРОБНИЦТВІ	34

Небелюк В.І., Трусевич О.М. МЕТОДИКА РОЗРАХУНКУ ПРИРОДНОГО ОСВІТЛЕННЯ РОБОЧИХ МІСЦЬ	36
Овсяк Н. В., Сава Р. В. ПРОТИПОЖЕЖНИЙ ЗАХИСТ У ТОРГОВИХ ЗАЛАХ. ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ	38
Поліканова О.В., Цимбал Б.М. ЗАПОБІГАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ РИЗИКІВ КОСМЕТОЛОГІВ.....	39
Спасіченко О.В., Половко М.В. ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	41
Тимофєєва І.М., Ясчник Р.В. ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ	42
Сиротюк М.В., Петровська С.О. ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ОСІБ З ОБМЕЖЕНИМИ ФІЗИЧНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ УКРАЇНИ ТА СЕРБІЇ. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ..	45
Ткач Є.Р., Сукач Р.Ю. ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ НА АЕС УКРАЇНИ.....	48
Федякова А. В., Александрова А. В., Цибульська О.Т., Яремко З. М. ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДЕЯКИХ ЕЛЕМЕНТІВ УКРАЇНСЬКОГО ТА ПОЛЬСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ	50
Ящук Р.В., Федюк Я.І. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПРОТИПОЖЕЖНИМ ЗАХИСТОМ ПРИ НС НА АРСЕНАЛАХ	53

Секція 2

ДІЄВІСТЬ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Рилошко М.С., Шароватова О.П. РОЛЬ ПРАЦІВНИКІВ, РОБОТОДАВЦІВ Й ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В СИСТЕМІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ	55
Спасіченко М.В., Дибань М.В. СИСТЕМНО-ФУНКЦІОНАЛЬНІ ПРИЧИНИ ПОРУШЕНЬ ТРУДОВИХ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ В УКРАЇНІ	57